

TALK OF THE CITY

Από τον ο Γιώργο Χατζηβασίλη

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Η Δύση του λαϊκισμού

Η Δύση αντιμετωπίζει μια πολύ μεγάλη κρίση ηγεσίας. Δεν το γράφω για παρηγοριά στα δικά μας χάλια. Βλέπω, όμως, τι συμβαίνει ταυτόχρονα στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη. Το αμερικανικό πολιτικό σύστημα έχει αναδείξει κατά καιρούς ακραίους, γραφικούς, ακόμη και «νούμερα» στην κεντρική πολιτική σκηνή. Αλλά υπήρχε πάντοτε η αίσθηση ότι στο τέλος της ημέρας θα επερχόταν μια ισορροπία και ότι ποτέ δεν θα βρισκόταν στο τιμόνι της υπερδύναμης κάποιος πολύ ακραίος ή σχεδόν «παλαβός». Τώρα έχουμε τον Ντόναλντ Τραμπ να είναι το φαβορί για το χρίσμα του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, ακολουθούμενο από δύο ακραίους πολιτικούς που μοιάζουν λογικοί εξ ανάγκης. Στην άλλη όχθη έχουμε τον γερούσιαστή Σάντερς, ο οποίος εκφράζει μια ριζοσπαστική αμφισβήτηση του κατεστημένου της Ουάσιγκτον και έχει αναδειχθεί σε σκληρό αντίπαλο της Χίλαρι Κλίντον.

Η υποψηφιότητα Τραμπ αποτελεί ένα

πολύ σημαντικό φαινόμενο. Οσο πιο ακραίος, προκλητικός και ανακριβής γίνεται, τόσο πιο δημοφιλής καθίσταται σε ειδικές κατηγορίες κοινού. Οι «Νιου Γιork Τάιμς» και τα τηλεοπτικά δίκτυα τον ελέγχουν για τα χοντρά ψέματα που λέει, αλλά κανείς δεν ενδιαφέρεται. Έχει εκφράσει με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο ένα βαθύ, αντισυστημικό ρεύμα που εκδηλώνεται με πρωτοφανή τρόπο. Θύμα του εν λόγω ρεύματος, ο υιός Μπους, ο οποίος πλήρωσε το γεγονός ότι προέρχεται από μια πολιτική δυναστεία και ήταν κομμάτι του παλαιού κατεστημένου.

Ρωτούν ορισμένοι: «Μα υπάρχει περίπτωση να βγει πράγματι ο Τραμπ πρόεδρος;». Οι ειδήμονες το αποκλείουν, διότι πιστεύουν, ακόμη, ότι υπάρχει κάποιο αόρατο ή ορατό κατεστημένο στην Ουάσιγκτον και στη Γουόλ Στριτ που θα τον σταματήσει. Χάνουν την ουσία του φαινομένου. Η ισχύς του εν λόγω κατεστημένου έχει μειωθεί δραματικά και

ό,τι αγκαλιάζει γίνεται περίπου τοξικό. Πώς φτάσαμε ως εδώ; Η αμερικανική μεσαία τάξη έχει από καιρό νιώσει ότι στριμώχνεται και χάνει κεκτημένα που τα θεωρούσε δεδομένα. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ήλθαν σε αυτή τη συγκυρία και έχουν δημιουργήσει μια αίσθηση χειραφέτησης της κοινής γνώμης από τα παραδοσιακά κέντρα ενημέρωσης. Πνίγουν, όμως, το Κέντρο και τις φωνές της λογικής και της μετριοπάθειας. Ο διάλογος στο Διαδίκτυο καθιστά κάθε συζήτηση «ποδοσφαιρική», αν όχι κουλιγκανική. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Τραμπ κερδίζει κάθε φορά που υιοθετεί μια νέα θεωρία συνωμοσίας. Το βλέπει, το ξέρει και δεν σταματάει πουθενά. Ολοένα και περισσότεροι Αμερικανοί αναλυτές βλέπουν πολλές ομοιότητες με τα όσα συμβαίνουν στο ευρωπαϊκό πολιτικό σκηνικό. Ισχυροί, λογικοί ηγέτες δεν υπάρχουν και γι' αυτό η Ευρώπη πελαγοδρομεί. Αντίθετα, αναδεικνύονται ισχυροί ηγέτες, που εκφράζουν, όμως,

τον εθνικισμό και τον λαϊκισμό. Χώρες σαν τη Γαλλία βιώνουν έλλειμμα ηγεσίας και κρίσεις ταυτότητας.

Μέσα σε όλα αυτά, η Ελλάδα είναι ο αδύναμος κρίκος, τυπώθηκε πρώτη από την κρίση χρέους και πληρώνει ακριβά την αδυναμία θεσμών και ηγεσίας. Το χειρότερο είναι ότι παραδοσιακά, όταν περνούσαμε μεγάλες κρίσεις, φτάναμε κάποτε στο σημείο να έχουμε υπεύθυνους ηγέτες που ήξεραν πού να απευθυνθούν στα ισχυρά κέντρα αποφάσεων και με ποιον να μιλήσουν. Σήμερα, εδώ που είμαστε, είναι πάρα πολύ δύσκολο να ξέρεις με ποιον πρέπει να μιλήσεις όντας βέβαιος ότι θα πάρεις και απάντηση που θα μετρήσει... Αφήστε και τον εφιάλτη: να πρέπει κάποιος Έλληνας πρωθυπουργός να τηλεφωνήσει στον Ντόναλντ Τραμπ για να συνετίσει, σε μια κρίσιμη στιγμή, τον Ταγίπ Ερντογάν...

Η ΑΥΓΗ Του Γιώργου Κυρίτση

Το «προ-πρόγραμμα» της Ν.Δ.

Η Ν.Δ., που, όπως δήλωσε και πάλι προχθές ο πρόεδρος της, είναι έτοιμη, αν γίνουν εκλογές, να τις κερδίσει και να κυβερνήσει, είχε υποσχεθεί εδώ και καιρό ότι θα παρουσιάσει πρόγραμμα και συγκεκριμένες προτάσεις για το ασφαλιστικό. Προτάσεις για το ασφαλιστικό δεν παρουσίασε, εκτός από τις δύο αναφορές του κ. Μπιστοτάκη στη Βουλή για άμεση κατάργηση των επικουρικών συντάξεων και συμψηφισμό των εισφορών των αγροτών με τις επιδοτήσεις. Μία που τις είπε, μία που τις «εξαφάνισαν» οι υπόλοιποι νεοδημοκράτες και τα φιλικά προς τη Ν.Δ. ΜΜΕ. Ωστόσο, η ειλικρίνεια και η ιδεολογική καθαρότητα του Κυρ. Μπιστοτάκη καταγράφηκαν.

Προχθές, η Ν.Δ., που κατά τα άλλα έχει πρόγραμμα και είναι έτοιμη να κυβερνήσει, ανακοίνωσε εν χορδαίς και οργάνοις ότι συγκέντρωσε 700 βιογραφικά ανθρώπων που θέλουν να συμμετάσχουν στην εκπόνηση του προγράμματός της και όρισε επταμελή επιτροπή για την περαιτέρω επεξεργασία και τον συντονισμό, υπό την αιγίδα του προγραμματικού αντιπροέδρου Κωστή Χατζιδάκη, ο οποίος είναι «λίρα 100» όταν πρόκειται για νεοφιλελευθερισμό. Είναι ο ίδιος άνθρωπος που δεν δίσταζε να καταγγέλλει τη χώρα του στο Ευρωκοινοβούλιο, επί κυβερνήσεων της παράταξής του μάλιστα, όταν έκρινε ότι έχει εμφιλοχωρήσει ο ιός του κρατισμού.

Δεν χρειαζόταν, όμως, ο κ. Χατζιδάκης για να καταλάβουμε ποιο θα είναι το πρόγραμμα της Ν.Δ. Το προδιέγραψε ο ίδιος ο κ. Μπιστοτάκης παρουσιάζοντας τις βασικές του αρχές: «Προτεραιότητές μας», είπε, «παραμένουν το τρίπτυχο επενδύσεις - χαμηλή φορολογία - δουλειές, δημιουργία θέσεων απασχόλησης», για να συμπληρώσει, εκτός «τριπύχου προτεραιοτήτων» βεβαίως, «μια σύγχρονη κοινωνική πολιτική, η οποία θα έχει στο επίκεντρό της το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (...) για την αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας».

Δεν λέει κάτι καινούργιο ο κ. Μπιστοτάκης, όμως, εκτός από το να εξωραϊζει την πεπατημένη: Επενδύσεις, οι οποίες, για να έρθουν, θα πρέπει να είναι αφορολόγητες ή με ελάχιστη φορολογία, με μόνη προσφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε μια χώρα με κατακρημνισμένους μισθούς και με πλήρη απορρύθμιση της αγοράς εργασίας. Και επειδή η Ν.Δ. θέλει μικρή φορολογία και μικρό κράτος, δεν θέλει καθόλου κράτος πρόνοιας, εκτός από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Μια χαρά πρόγραμμα είναι το πρόγραμμα του κ. Μπιστοτάκη, αρκεί να είσαι πλούσιος επενδυτής και όχι φτωχός ιθαγενής.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Γιώργος Σταματόπουλος

Η Ευρώπη και ο ανθρωπισμός

Από τη μια οι εικόνες φρίκης και εξαθλίωσης της ανθρώπινης ύπαρξης, που θυμίζουν (;) το φρικτό προσώπιο του καπιταλισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης· από την άλλη η ανιδιοτέλεια, η αλληλεγγύη και ο αλtruισμός κομματιού της ελληνικής κοινωνίας. Μεταξύ τους τείχος θεόρατο. Από τη μια ο ρεαλισμός, ο κυνισμός και ο εθνικισμός-ξеноφοβία που επιδεικνύουν τα πολιτισμένα-ανεπτυγμένα κράτη της Ευρώπης· από την άλλη ο ανθρωπισμός, η φροντίδα, η στοργή και η συμπαράσταση των φτωχών Ελλήνων. Πελαγώνει ο νους και σφίγγεται η καρδιά από το πώς αντιμετωπίζει ο πολιτισμός τα θύματα του πολέμου, τους ξερζωμένους, αυτούς που περπατούν στο άγνωστο αλλά που περίμεναν(;) μια δίκαιη συμπεριφορά από τα εν ειρήνη κράτη της αγαπής Δύσης, από τους απογόνους του Διαφωτισμού. Ποια αμοιβαία εμπιστοσύνη; Ακάθεκτος φαίνεται να επελαύνει ο εκφασισμός της Ευρώπης με άφθονη βεβαίως επίφαση δημοκρατικότητας. Οι λαοί της, αδύναμοι και αμήχανοι, υφίστανται την αποκάλυψη πλέον βία του κεφαλαίου χωρίς κάποια ισχυρή ικανότητα αντίδρασης. Μπροστά στο κεφάλαιο όλοι υποκλίνονται - και ας καίγεται ο κόσμος· η «δημοκρατία» των ολίγων να 'ναι καλά, ο νόμος της αγοράς. Λόγω αυτού του νόμου βλέπουμε στις οθόνες τον εκφυλισμό του είδους άνθρωπος, την υποτίμηση της αξίας της ανθρώπινης ζωής, τον διασурμό της αξιοπρέπειας και την επικράτηση του θανάτου.

Μόνο οι φασίστες κραύγαζαν, ως γνωστόν, «ζήτω ο θάνατος». Ιδού λοιπόν η Ευρώπη της υποκρισίας, της χυδαιότητας και του (εκ)φασισμού της. Να τη χαιρόμαστε, άπαντες: δεξιοί, αριστεροί, σοσιαλδημοκράτες, νεοϊστορικοί και λοιποί τζιτζιφιόγκοι (όλοι μας). Εάν στην καθημερινότητα των Ευρωπαίων

δεν επικρατούν οι αξίες του ανθρώπου αλλά ο μηχανισμός (ο αδιάστατος αυτός μηχανισμός) της αγοράς, τότε το παιχνίδι της ειρήνης και της ισότητας έχει χαθεί από τους λαούς και έχει κερδηθεί από τις εξουσίες. Δεν έχει νόημα πια να νιώθει κανείς περήφανος που έχει ευρωπαϊκή κουλτούρα, ή που αγαπά τον (ουμανιστικό· τον ποιον;) πολιτισμό της. Δεν αρκούν πια τα ωραία πάρκα και η καθαριότητα, η οικολογική (σωπάστε, καλέ) συνείδηση, ο σεβασμός στην αρχιτεκτονική. Εδώ ο πληθυσμός της γης διασύρεται από την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι «δημοκρατικοί» θεσμοί και νοοτροπία μάς μαράνανε; Από αλλού πρέπει να ξεκινήσει η απελευθέρωση, εννοώ από την κατανόηση εκ μέρους του καθενός ότι στα δύσκολα φαίνεται η βαθμίδα δημοκρατίας των ευρωπαϊκών κρατών, όταν καλούνται να αποδείξουν την πίστη τους (σιγά) στα ουμανιστικά ιδεώδη. Καλό θα ήταν να πάψουμε να είμαστε ακραιφνείς ευρωπαϊστές και -ταυτόχρονα- Ελληνολοιδόροι γιατί ακόμη τάχα καπνίζουμε και πετάμε τα σκουπίδια μας στο σπίτι του γείτονα.

Στα μεγάλα τους θέλω, στην προσφορά τους προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο της οικουμένης. Αλλά εδώ έχουν ένα προβληματάκι ίσως επειδή γνωρίζουν ότι όλοι τους είναι υπεύθυνοι για τους πολέμους και τη φρίκη τους. Ευρώπη υποκρίτρια και Ευρώπη των ελίτ. Αυτό θέλουμε; Καλά τα πανεπιστήμιά της, καλοί κι οι φίλοι μας, ναι, όμορφο και το αστικό περιβάλλον. Τι γίνεται, όμως, με την ψυχή των Ευρωπαίων ηγετών; Υπάρχει; Μήπως δεν υπάρχει ψυχή παρά μόνο βούληση για εξουσία και (αναγκαστικά, όπως έχει εξωθήσει την κατάσταση η λατρεία στην ύλη και την αγορά) στην τυραννία, στον φασισμό; Τολμάμε να απαντήσουμε; Έχουμε τα κότσια;